

Ztrácí domestikovaní psi schopnost spolu vycházet?

[18. únor 2015 v 15:30](#)

Autorka: Laura Brody

překlad: Mgr. Lenka Blachová, pro Psí školu Koira, <http://www.koira.cz>

ZDROJ: <https://positively.com/contributors/are-domestic-dogs-losing-the-ability-to-get-along-with-each-other/>

Před šesti měsíci jsem cestovala do malého městečka v Belize. Po více než týden jsem měla několik příležitostí pozorovat „vesnické psy“. Tihle volně se potulující psi mohou nebo nemusí mít majitele. Mojí první reakcí na ně byl soucit. Jak je pravidlem, byli štíhlí a postrádali robustní vzhled a úroveň aktivity typického evropského nebo amerického psiho mazlíčka.

Ale čím víc jsem je pozorovala, tím spíše jsem začala místo toho pociťovat soucit s mými psy doma. Vesničtí psi mohli volně přicházet a odcházet. Spali venku a před dveřmi místních obchodů. Někteří se přibližovali k lidem pro pozornost nebo jídlo, ostatní si spolu bez neshod hráli. Jejich řeč těla byla uvolněná a relaxovaná.

Po šesti dnech pozorování jsem neviděla jedinou rvačku mezi psy ani agresi vůči lidem. Co tihle psi umí, co průměrný pes ve Státech nezná? *Ztrácí domestikovaní psi v „rozvinutých“ zemích schopnost vycházet jeden s druhým?*

Na základě spousty telefonátů, které měsíčně obdrží specialisté jako já pro psí chování, řekla bych, že ANO. Takže, se všemi výhodami, které si můžete koupit za peníze, jaktože jsou naši psi mezi sebou stále více a více agresivní?

Odpověď:

- * izolace
- * vězení
- * nedostatek pravidelných, častých interakcí se stabilními psy různého věku
- * ignorování psí kultury a sociálních komunikačních dovedností
- * očekávání, že každý pes musí vyjít s úplně každým jiným psem

Izolace, vězení, nedostatek dobrých učitelů, ignorace psí kultury, chybná očekávání

Typičtí psí mazlíčci zahajují své sociálně osamělé životy když opouští své sourozence a odjíždí se svými lidmi, často jako jejich jediný pes. Izolace v průběhu štěněcího věku jim zabraňuje naučit se nezbytné sociální dovednosti a řeč těla od stabilních dospělých psů a ostatních štěňat.

Ale socializace je moderní termín, kterému je velmi chabě porozuměno a kterým se často lidé ohání bez uvedení specifických technik vedoucích k úspěchu.

V době, kdy jsem ji potkala, byla Emma statisticky sbírkou všech socializačních chyb. Nový klient si adoptoval Emmu z místního útulku ve 4 měsících. Řekli jim: „*Ten pes potřebuje spoustu socializace.*“ Poslali je po svých a nechali je hádat, co to „spousta socializace“ znamená. Pes strávil další 4 měsíce zaplaven výlety do psího parku, procházkami na vodítku po přelidněných uličkách místního farmářského trhu, vedením na vodítku přímo čumák na čumák jiným psům, a týdennímu pobytu v psím hotelu.

Jak to tak bývá, Emmina přirozená nátura byla velmi opatrná a ona se tak naučila několik katastrofických lekcí o světě. Její majitelé, jako mnozí jiní, měli dobré záměry, ale žádné spolehlivé informace. Věřili tomu, čemu věří většina lidí, „*všichni psi musí vyjít s každým psem nebo člověkem, kterého potkají*“. Během 8 měsíců se Emma stala strachově agresivní vůči ostatním psům a extrémně plachá při setkávání s novými lidmi.

Vesničtí psi v Belize mají tolik výhod oproti psům, jako je Emma. Nikdy nejsou na vodítku, takže vždycky mají možnost přesunout se do bezpečné vzdálenosti od potencionální hrozby. Ve srovnání s našimi psy, kteří jsou k nám připoutáni a nastrčeni jako koza v *Jurském parku* s nemožností utéci, vesničtí psi se učí používat vrozené signály řeči těla, aby sociální kontakty zvládali mírumilovně.

Když je psí mazlíček představován jinému psu na vodítku, výsledkem obvykle bývá jedna ze dvou reakcí:

1. přehnané nadšení, neurvalost (způsobené nedostatečnou výchovou k sociálním dovednostem)
2. vyhýbání se a strach

První scénář může zapříčinit „usměrnění“ psa tím, že druhý pes zavrčí nebo chňapne. Druhá situace může mít za výsledek to, že náš pes přeskočí všechny nižší varovné signály a začne přímo štěkat, chňapat nebo kousat za účelem své ochrany, *protože to jediné funguje*.

Podle Dr. Iana Dunbara, veterináře, specialisty psiho chování, lektora a autora, „*volně se pohybující vesnická štěňata vstupují do funkční sociální skupiny. Jsou nízko na totemu a docela rychle se učí komu a kdy se vyhýbat*.“

Dr. Dunbar uvádí, že vesnická štěňata jsou učena následující lekce stabilními dospělými členy skupiny, a to bez zjevné agrese:

1. Buď slušný. Není v pořádku skákat dospělému do tváře
2. Odvracej zrak
3. Potvrzuj svou nižší pozici
4. Požádej o povolení se přiblížit, zkoumat nebo si hrát

Naše štěňata a psi, aby mohli žít bezpečně v naší kultuře, jsou oplocováni, klecováni, omezováni v domě a vodítkováni. Obecně řečeno nemají sociální skupinu, aby je naučila jak vycházet s jinými psy. Proto je bereme do štěněcích školek, abychom jim dali alespoň pár týdnů sociálních kontaktů. Pokud mají majitelé štěstí, najdou instruktora s rozšířeným vzděláním ohledně štěněcího chování, od kterého se mohou učit. Ale většina majitelů nepokračuje se psí výchovou do dospělosti.

Stále více mladých psů se stává neovladatelnými a sociálně nepříjemnými. Z některých se stávají tyraní a jiní jsou vyloženi nebezpeční. Pár z nich skončí na „socializaci“ v našich psích parcích. Je přirozeným psím instinktem vyhýbat se psům, kteří hrozí, ale jak se může bojácný pes vyhnout nekontrolovatelné „psí střele“, která na něj míří přes celý uzavřený park? A je vzácné, aby některý z majitelů zasáhl, když se něco takového děje.

Zvířecí etolog, Marc Bekoff PhD. napsal v knize *Zvířecí manifest: Šest důvodů pro rozšíření našich citlivých šlépějí*

„Zvířata ve hře trvale pracují na porozumění a následování pravidel a komunikování jejich záměrů hrát čestně. Průběžně ladí chování, pečlivě monitorují chování svých herních partnerů a dávají dobrý pozor na dohodnutá pravidla. Čtyři základní aspekty férové hry jsou: Nejprve se zeptej, buď čestný, následuj pravidla a přiznej chybu. Jestli jsou porušena pravidla hry nebo její spravedlivost, tak to jenom hraje.“

Co se musí změnit, aby naši psi zůstali smysluplně sociální?

* **působení socializace:** Řiďte se obecnými pravidly nastavenými on-line zdrojem „Operation Socialization“ pro vytváření emocionálně zdravých štěňat se zdravým chováním

* **neužívejte sílu:** jděte na to se svým štěnětem nebo psem pěkně pomalu. Nenutěte ho čelit něčemu, co považuje za děsivé nebo nepříjemné. Místo toho postupně vytvářejte příjemné asociace s děsivou situací, dokud se vaše štěně nedokáže sebevědomě a ochotně postavit výzvě.

* **pomozte jim vytvořit patřičnou vzdálenost:** Protože naši psi potřebují z důvodu bezpečnosti chodit na vodítku, vytvořte pro ně vzdálenost pohybem směrem pryč od ostatních psů a následným zhodnocením jejich chování. Přečtěte si *Konejšivé signály* od Turid Rugaas, abyste se naučili chozením v oblouku napodobovat přirozené zklidňující chování psů.

* **vzdělávejte se:** Chodte na lekce tam, kde se se psy jedná s respektem. Používejte metody pozitivního posilování, které vašemu psu vštěpují důvěru a vytváří bezpečné a příznivé asociace s ostatními psy (a lidmi). Nechte si pomoci od profesionála.

* **scénáře bezpečné socializace:** kromě štěněcí socializace, zvažte denní péči o dospívající psy. Spousty zařízení poskytujících denní hlídání psů nabízí herní skupiny, které respektují herní styl každého psa, takže hluční hráči nejsou pohromadě s plachými nebo tichými psy. Váš pes by měl být zhodnocen znalým personálem pro konkrétní plán her „na míru“. Nebo najděte souseda, jehož pes má herní dovednosti odpovídající vašemu psu, a nechávejte tyto psy si spolu pravidelně hrát.

* **psi potřebují ploty:** kvůli zákonům upravujícím vlastnická práva a pro bezpečnost našich psích rodinných příslušníků jsou ploty nutné. Jestliže váš pes může vidět jiné psy skrz okno nebo plot a jeho reakce je štěkot, záplotní boje nebo se přetáčí ve vzrušení, vytvořte neprůhlednou clonu, takže pes nebude moci dále nacvičovat takovou frustrační nebo teritoriální agresi. Hodně majitelů chce jejich psy nechat „koukat“ na to, jak jde život kolem, protože je to jejich jediná aktivita bořící nekonečnou denní nudu. Dejte vašemu psovi bezpečné žvýkací hračky nebo je nechte řešit psí hlavolamy. Přerušujte běhání okolo plotu nebo štěkání z okna a zamezte psu přístup k těmto situacím.

* **psí park?** Pokud má váš pes historii agrese nebo strachu, neberte ho do psího parku. Psí parky jsou pro bezpečnou hru sociálně zdravých psů, kteří mají také právo na hru, aniž by se stávali „návnadami“ pro jiné agresivní psy. Jestli je váš pes bojínek, je to k agresi krátká jízda, pokud se k němu přiblíží jiný pes, třebaže přátelsky. Kontaktujte specialisty na psí chování nebo trenéry, kteří vám pomohou najít vhodné aktivity pro vašeho psa a kteří vás naučí, jak bezpečně a citlivě zlepšit reakce vašeho psa vůči jiným psům.

* **rozlišování psů:** Jejich výhodou je schopnost rozhodnout se kdo je bezpečný pro kontakt a kdo ne. Žádný pes nepotřebuje být přátelský s každým jednotlivým psem, kterého potká, a pokud váš pes „usměňuje“ druhého psa pro nepatřičné a nebezpečné sociální chování, netrestejte ho za to. Pes, který vrčí nebo cvakne na nevychovaného pubertáka, je v souladu se svými právy na učení ostatních psů, co dělají špatně. Nevychovaný pes ve skutečnosti tenhle druh reakce potřebuje, aby se naučil pravidla sociální interakce. Odved'te psy pryč od sebe. Nenechte „usměnění“ přerůst v potřebu sebeobranu.

* **sdílení není strategie k přežití:** Neočekávejte, že se váš pes bude dělit o cenné jídlo nebo žvýkací věci. Pokud váš pes zakryje naplněný kong svou hlavou, zmrzne a zdvihá pysky na blížícího se psa, pochopte, že tohle je normální psí chování a smysluplná komunikace vůči druhému psu. Čím vyšší hodnota zdroje, zejména zdroje v podobě jídla, tím spíše ho bude pes aktivně hlídat. Pokud je to nezbytné, oddělujte psy, pokud jim nabízíte vysoce hodnocené žvýkací pamlsky.

* **bud'te advokátem svého psa:** respektujte, kým jsou, a zajistěte jim bezpečí.

V severní Americe a Evropě jsou stále spousty psů přátelských k ostatním, ale začíná se rýsovat nová norma, kde na začátku škály jsou psi bez jakýchkoliv praktických sociálních dovedností v kontaktu s ostatními psy. My jsme strážci našich psů. Přebíráme zodpovědnost za to, že našim psům vytvoříme životy, které jsou bezpečné, šťastné a smysluplné. Musíme se stát jejich průvodci dobrého sociálního vyzrání. Dlužíme jim alespoň tolik.

